

RUTH MIROV 80

Omaaegse Keele ja Kirjanduse Instituudi rahvaluulesektori Tallinna töötajaid võiks nimetada tuhkatriinudeks, kui laenata võrdlust rahvaluule ja kirjanduse piirimail asuvast teosest. Tuhkatriinudeks sellepärast, et uurimisbaas asus ju Tartus. Tekste me ikkagi saime – koopiadena muidugi –, kuid muud abivahendid (registrid, kartoteegid jm) jäid Tartusse. See kõik tegi uurimistöö vaevaliseks ja eeskätt aega nõudvaks. Pole siis ime, et otsiti teemasid, mida saanuks lahendada ka Tartu abivahenditeta. Seesuguse oma teema leidis ka Ruth Mirov, keda võiks nüüd õigusega nimetada printsessiks, kuid iga arvestades pigem kuningannaks. Mõistagi on jutt tema magistriväitekirjast „Eepose-igatsus. Lisandusi kirjanduse ja rahvaluule suhete probleemile” (1993), mis pälvis nii folkloristide kui ka kirjandusteadlaste tähelepanu, ületades teema uudsuselt ja käsitluse põhjalikkuselt nii mõnegi doktoritöö.

Usutavasti mäletavad kõik KKI-lased Ruth Mirovit kui väga sümpaatset kolleegi, kes alustas tööd 1956. aastal murdesektoris lepingulise töötajana. 1957. aastal oli ta juba rahvaluulesektori koosseisus, kus läbis kõik ametiastmed vanemlaborandist teadurini ja jõudis veel töötada Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakonnas (2000–2001). Tema esimeseks tööks oli osalemine trükise „Eesti rahvalaulud. Antoloogia” koostamisel (1969–1974). Sellest peale hakkasid teda huvitama laulumängud. Ent vahele tulid uued ülesanded: soome-ugri rahvaste muusikafolkloori bibliograafiad 1941–1972 ja

1973–1977 Ingrid Rüttille¹ ning eesti rahvaluule bibliograafia 1917–1987 (kaaskoostaja Taisto-Kalevi Raudalainen), mis ilmus Moskvas 1990². Ikkagi ilmus aastatel 1969–1998 üle kümne artikli laulumängudest. Lisaks ülevaadet teatmeteostes (EE, ENE, ENEKE). Neist kõige põhjalikum on rahvamängude käsitlus venekeelses eesti rahvaluule ülevaates (1980).

Kõige selle kõrval tegeles Ruth Mirov oma lemmikteemaga: rahvaluule kasutamine kirjanduses. On märkimisväärne, et see teema algas tal August Annistiga, kelle loomingule on pühendatud rida artikleid (kõnelemata personaalbibliograafiast, mis ilmus 1970 Emakeele Seltsi aastaraamatus ja 1987 August Annisti artiklite kogumikus). Vahepeale mahuvad Hella Wuolijoki, Villem Ridala, Jakob Hurt, Juhan Jaik, Johannes Aavik, Andrus Saareste ja Hando Runnel. 2001. aastal ilmus Keeles ja Kirjanduses Ruth Mirovi artikkel Kristian Jaak Petersoni luuletuste ja regivärsi vahekorra kohta. Oluline on seegi, et Ruth Mirov tegi avalikkusele teatavaks Villem Ridala unikaalse katse esitada Uus Testament regivärsi vormis. Veelgi

¹ Soome-ugri rahvaste muusikapärandid. Koostaja ja toimetaja I. Rüttil. Tallinn: Eesti Raamat, 1977; Финно-угорский музыкальный фольклор и взаимосвязи с соседними культурами. Soome-ugrilaste rahvamuusika ja naaber kultuurid. Koostaja I. Rüttil. Tallinn: Eesti Raamat, 1980.

² Bibliographia Studiorum Uralicorum 1917–1987. Библиография по уралистике. Bibliography on Uralic Studies. II. Ethnology and Folkloristics. P. 2. Folkloristics. Москва: Академия наук СССР, 1990.

enam, ta suutis kirikutegelasi veenda teose avaldamises. See ainulaadne raamat – „Püha Rist” (2005) – on nüüd igale asjast huvitatule kättesaadav.

Taasvabanemine tõi kaasa mitmeid probleeme. Kandidaadikraad kadus, ent doktorikraadi kaitsmine eeldas magistrinimetust. Pärast nõutlemist kolleegidega esitas Ruth Mirov magistritööna oma artiklite kogumiku üldpealkirjaga „Eepose-igatsus”. Kaitsmine möödus hiilgavalt. Kuus aastat hiljem kaitses ta 1998. aastal ilmunud tööga „Regivärsilise ekspositsioonlaulu- ja voormängud. Tüpoloogia, struktuur, poeetika” doktorikraadi. Töö toetub kolme laulumängu (Nõelamäng, Kullimäng ja Laevamäng) monograafilisele analüüsile. Seegi kaitsmine möödus ülivõrdeliselt. Lauluainest – ja folkloori ülepea – on kogunenud rohkesti. Paraku ei paista olevat huvi käsitleda mõnda laulutüüpi monograafiliselt. Sellel alal on soomlased meist kõvasti ees. Seda enam pälvib esiletõstmist Ruth Mirov, kas või lootuses, et temast võetaks eeskuju!

Mõistagi ei ole see kaugeltki kõik, mida Ruth Mirov on teinud. Luuletund-

likuna on ta avaldanud rea arvustusi Betti Alveri, August Annisti, Lehte Hainsalu, Viivi Luige, Aino Perviku ja Hando Runneli luulekogudest. Neist olulisim on ehk Betti Alveri lüürika käsitus Loomingus 1981. aastal. Oma arvustustes otsib ja leiab ta eeskätt positiivset. Ta on vististi kõige viljakam tekstiseadja Veljo Tormisele. Tema raamat „Sönast sõnasse” (2002) hõlmabki eeskätt kirjanduse ja rahvaluule vahetõrki käsitlevaid uurimusi ja retsensioone. Paratamatult jäävad siinses kirjatöös nimetamata väikesed rahvaluulivalimikud, mille koostaja on Ruth Mirov, samuti tema tõlked erialastest tekstidest. Kõigi nende tööde ulatust ja mahtu kajastab Karin Rooleiu koostatud bibliograafia (2003). Loodetavasti näeb ilmavalgust ka Ruth Mirovi koostatud „Vana Kandle” köide Lüganuse regilauludest.

Kauaaegsele kolleegile ja vahetule kaastöölisele palju õnne auväärse juubeli puhul ja tervist edasiseks tegutsemiseks.

ÜLO TEDRE